

BAĞIMLILIK SERVİSLERİNDE YATARAK TEDAVİ GÖREN HASTALARDA SALDIRGANLIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Mustafa Kurt¹, Ali Taşdemir²

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

²Adana Dr. Ekrem Tok Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi

Giriş: Madde kullanım bozukluğu (MKB), dünyada giderek yaygınlaşmakta ve bireyleri ve toplumu birçok alanda olumsuz etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı, saldırganlık düzeyine göre sosyodemografik özelliklerin ve bağımlılık boyutlarının saldırganlık üzerindeki etkilerini incelemektir.

Yöntemler: Kesitsel desende yapılan çalışma 90 yataklı bir bağımlılık merkezinde yürütüldü. Çalışmaya serviste yatarak tedavi gören, 14 günlük detoksifikasyon tedavisini tamamlayan, çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 195 birey dahil edilmiştir. Katılımcılara Sosyodemografik Veri Formu, Bağımlılık Profil İndeksi (BPI) ve Klinik Formu (BPI-K) ile Buss Perry Saldırganlık Ölçeği (BPAQ) uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır. Çalışma için Adana Şehir Hastanesi klinik araştırmalar etik kurulundan 15.01.2023 tarih ve 2302 sayılı kararı ile izin alınmıştır.

Sonuçlar: Çalışmamızda, Madde kullanım bozukluğu olan hastalar düşük ve yüksek saldırganlık puanına göre iki gruba ayrılıp değerlendirildi. Yüksek saldırganlığı olan madde kullanım bozukluğu olan hastaların madde kullanımına daha erken yaşta başladığı, daha genç olduğu, bekar olduğu ve işsizlik geçmişi oranının daha yüksek olduğu bulunmuştur (sırasıyla; $p < 0,007$,

$p < 0,044$, $p < 0,018$, $p < 0,008$). Regresyon analizinde, iş geçmişi öyküsünün toplam saldırganlıkla ilişkili olduğu bulunmuştur (beta: 0,35, $p < 0,033$). Yüksek saldırganlığı olan madde kullanım bozukluğu olan hastaların bağımlılık şiddeti ve intihar girişimi sıklığının daha yüksek olduğu saptanmıştır (sırasıyla; $p < 0,001$, $p < 0,002$). Çoklu madde kullanımının yüksek saldırganlık grubunda daha yaygın olduğu ($p < 0,011$) ve kullanılan madde sayısındaki artışın toplam saldırganlık puanını yordadığı belirlenmiştir (beta:0,172, $p < 0,011$). Klinik değişkenler arasında öfke kontrolü eksikliğinin toplam saldırganlıkla en çok ilişkili değişken olduğu bulunmuştur (beta: 0,260, $p < 0,007$).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamız, MKB hastalarında saldırganlığı etkileyen birçok farklı bağımlılık boyutu ve sosyodemografik özellik olduğunu göstermektedir. Bulgular, her hasta için bireysel saldırganlık değerlendirmesinin önemini ortaya koymaktadır. Saldırganlığı etkileyen faktörlerin bilinmesi, MKB'nin izlem ve yönetimine katkı sağlayarak prognoza ve toplumsal sorunlara yönelik çözümler geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık profili, saldırganlık, madde kullanım bozukluğu